

6. Маценко Л. М. Методика виховної роботи вихователя у студентському гуртожитку. *SWORLD Journal*. International periodic scientific journal. ONLINE. Issue N 13, June 2017, P. 52-60.

7. Маценко Л.М. Організація виховної роботи наставника студентської групи. *Соціокомунікативний простір України: історія та сьогодення (до 150-річчя від дня народження Лесі Українки)* : зб. матеріалів всеукраїнської наук.-практ. конф. (Київ, 25-26 лютого 2021 р.). Київ : “Міленіум”, 2021.

8. Маценко Л. М. Причини спаду згуртованості студентської групи та методика їх нейтралізування. *Соціально-гуманітарний вісник*: зб. наук. пр. Вип. 29-30. Харків : СГ НТМ “Новий курс”, 2019. С. 35-39.

9. Маценко Л.М., Романюк І.Р. Формування естетичної культури студентської молоді в НУБіП України. *Сборник научных трудов SWord* : Материали міжнарод. научно-практ. конф. “Современные проблемы и пути их решения в науке, транспорте, производстве и образовании '2014”. Выпуск 2. Том 10. Иваново: МАРКОВА АД, 2014. С. 68-74.

10. Маценко Л. М. Теорія і методика виховання: навчальний посібник. Київ : ЦП “Компринт”, 2016. 319 с.

УДК 027.6:371.3:004.7

Ніколаєнко Я. М.

науковий співробітник відділу

науково-освітніх інформаційних ресурсів

Державної науково-педагогічної бібліотеки України

імені В. О. Сухомлинського НАПН України

РОЛЬ ОСВІТЯНСЬКИХ БІБЛІОТЕК У ФОРМУВАННІ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ТА СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ПРАКТИК У ВОЄННИЙ ЧАС В УКРАЇНІ

Освітнянські бібліотеки грають важливу роль у формуванні освітнього середовища та розвитку суспільства в умовах війни. Вони стають не лише центрами доступу до знань, але й ключовими ресурсами для збереження та поширення культурної спадщини в період конфлікту. Освітнянські бібліотеки відіграють роль платформ для обміну інформацією та підтримки громадян у важкі часи. У воєнний період бібліотеки спрямовані на: забезпечення доступу до нейтральної та перевіреної інформації, що сприяє формуванню об'єктивного світогляду; використання бібліотек як центрів для психосоціальної підтримки, де можна отримати допомогу та знайти відпочинок у трудних часах; адаптація бібліотечних послуг для потреб внутрішньо переміщених осіб та вразливих груп, надаючи спеціалізовані ресурси для навчання та розвитку.

Війна та політична нестабільність створюють виклики для освітнього середовища. Переміщення населення, евакуації та зміни в управлінській структурі впливають на доступ до освіти та інфраструктуру “Забезпечення навчання в умовах війни передбачає його надання в інший спосіб, за рахунок чого учні матимуть доступ до навчальних послуг, не зважаючи на переривання функціонування формальної освіти. На сьогодні напрацьовано багато альтернативних моделей організації навчального

процесу, які потрібно розглядати у відповідності до кожної конкретної ситуації.<...>. Йдеться про створення безпечних просторів для навчання, спілкування, розвитку учнів” [3, с. 49]. Одним з таких просторів може виступати бібліотека, електронні ресурси та онлайн-платформи якої, набувають важливості в умовах обмежень на території та перешкод для традиційної освіти.

Такі аспекти, як взаємодія геополітичної турбуленції та цифрової трансформації у сфері освіти, створення діджитальних платформ для надання освітніх послуг у віддалених та конфліктогенних зонах, впровадження інноваційних цифрових інструментів для підтримки вчителів та учнів у важких умовах, розвиток цифрових навчальних ресурсів для забезпечення дотримання стандартів освіти навіть в умовах обмежень та перешкод, свідчать про те, що цифрова трансформація в освіті стає необхідною в умовах геополітичних викликів, а також допомагає забезпечити доступ до якісної освіти та зберегти сталість навчання у важких умовах військового конфлікту.

Основні тенденції розвитку освітянських бібліотек у відповідь на потреби сучасного освітнього простору в умовах війни: формування патріотичного виховання; підтримка вразливих груп; зростання використання цифрових технологій; електронні ресурси; розвиток інформаційної грамотності та критичного мислення:

Освітянські бібліотеки активно співпрацюють з освітніми інституціями для впровадження патріотичного виховання, включаючи створення спеціальних колекцій та заходів, спрямованих на усвідомлення історії та культурної спадщини. Бібліотеки активно розширюють свої колекції, включаючи матеріали, спрямовані на підтримку національної самосвідомості та патріотизму. Як зазначає директор Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського Л. Д. Березівська “Ми усвідомлюємо своє покликання сприяти реалізації політики національної пам’яті, вихованню патріотизму, української ідентичності, розвитку гуманітарного виміру національної безпеки у мовно-культурній та інформаційній сферах” [2, с.2].

Освітянські бібліотеки стають центрами допомоги для внутрішньо переміщених осіб та людей, які постраждали внаслідок конфлікту, надаючи спеціальні послуги та ресурси. Сучасні бібліотеки закладів вищої освіти виконують важливу роль у забезпеченні інформаційних потреб користувачів та протидії інформаційній агресії. В умовах військових конфліктів вони формують та використовують різноманітні інформаційні ресурси, створюють віртуальні освітні середовища та інтерактивні ресурси, популяризуючи їх серед користувачів. Бібліотеки Нової української школи стають центрами творчості та інноваційної педагогіки, а цифрові проекти бібліотек значно сприяють розвитку освітнього середовища під час російсько-української війни [1, с. 6].

У контексті російсько-української війни усі ці напрямки в розвитку освітянських бібліотек покликані забезпечити необхідні ресурси, навчальні можливості та розвиток критичних навичок у важких часах конфлікту, освітянські бібліотеки стають не лише центрами навчання, але й важливими інструментами для зміцнення патріотичного духу, соціальної адаптації та забезпечення інформаційної безпеки.

Список літератури

1. Березівська, Л. Д., Романова, Г. М. Працюємо для перемоги: науково-практичні заходи державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського в рамках всеукраїнського фестивалю науки. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*. 2023., № 5(1), С. 1-7.

2. Березівська, Л. Д., Романова, Г. М., Пономаренко, Л. О. Роль Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського в інформаційному забезпеченні освіти незалежної України: Наукове повідомлення про заходи до 33-ї річниці Незалежності України. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*, 2024., № 6(2), С. 1-7.

3. Освіта в реаліях війни: орієнтири міжнародної спільноти : огляд. вид. / [О. Локшина, О. Глушко, А. Джурило та інш.]. Київ : Пед. думка, 2022. – 66 с.

УДК 372.851

Ройко Л. Л.

канд. пед. наук, доцент,

доцент кафедри загальної математики

та методики навчання інформатики

Волинський національний університет імені Лесі Українки

РОЛЬ ВИЩОЇ МАТЕМАТИКИ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ-ЕКОЛОГІВ

Одним із пріоритетних завдань вищої школи є процес формування у здобувачів освіти фахових компетентностей, які забезпечать отримання програмних результатів навчання, що відповідають обраній спеціальності. Майбутній кваліфікований фахівець має бути здатним до прийняття нестандартних рішень, генерування нових ідей, творчого мислення і чіткого усвідомлення, де і яким чином отримані знання можуть бути застосовані у дійсності.

Підготовка майбутніх фахівців-екологів потребує формування у здобувачів освіти не тільки системи екологічних знань та вмінь, але і належного рівня математичних знань [1, 5].

Досвід роботи, дозволяє нам виділити низку проблем, які виникають у процесі вивчення освітнього компонента “Вища математика” [3]:

- неспроможність втримати у пам’яті і сформулювати певні теоретичні положення з математики на тому рівні, який передбачений теорією курсу;
- нездатність уявити цілісну картину математичного процесу, прагнення розбити його на окремі частини та елементи;
- невміння зв’язати математичні явища з процесами, які відбуваються в екології;
- нечіткість у формулюванні свого розуміння предмету вивчення;
- відсутність належного інтересу до вивчення математики;
- труднощі у самостійному опрацюванні наукової та спеціальної літератури;
- репродуктивний рівень знань і умінь;
- відсутність мотивації до самостійного оволодіння новими знаннями.

Тому основною метою вивчення освітнього компонента є надання здобувачам освіти фундаментальних знань з вищої математики, які дозволяють у подальшому засвоювати фахові освітні компоненти, котрі базуються на математичних поняттях. При цьому значна увага надається виробленню практичних навиків при розв’язуванні прикладних задач, вмінню застосовувати математичні методи для дослідження реальних процесів і прийняття оптимальних рішень. Як, показує досвід, викладання у великому обсязі чистої математики – неефективна справа, яка не сприймається здобувачами освіти. Математика стає чужою для них наукою, якщо вони не бачать у ній можливості використання у